

Нестеренко Галина Петрівна,

к.держ.упр., доцент кафедри соціальної і гуманітарної політики,

НАДУ, м. Київ

ORCID 0000-0002-1106-3790;

Дьоміна Інна Олександрівна,

аспірантка кафедри соціальної і гуманітарної політики,

НАДУ, м. Київ

ORCID 0000-0002-5139-2759;

Кладко Юлія Олександрівна,

магістр публічного управління та адміністрування,

головний спеціаліст сектору по роботі зі зверненнями громадян апарату

Черкаської обласної державної адміністрації, м. Черкаси

ORCID 0000-0002-8923-7586;

Шимко Оксана Романівна,

аспірантка кафедри соціальної і гуманітарної політики,

НАДУ, м. Київ

ORCID 0000-0003-1661-2776

УДК 351.86:37]:334:72

doi: 10.34213/db.21.01.15

**ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ
УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНОЮ СЕРЕДНЬОЮ ОСВІТОЮ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Розглянуто застосування механізму державно-приватного партнерства у сфері загальної середньої освіти в Україні. Визначено основні аспекти державно-приватного партнерства у сфері освіти в Україні та проаналізовано сучасний стан застосування механізмів державно-приватного партнерства у сфері загальної середньої освіти. Досліджено зарубіжний досвід застосування механізму державно-приватного партнерства у сфері загальної середньої освіти країн, що розвиваються. Надано пропозиції щодо подальших напрямів застосування державно-приватного партнерства у сфері загальної середньої освіти в Україні.

Ключові слова: державно-приватне партнерство; загальна середня освіта; управління загальною середньою освітою; проекти.

Постановка проблеми. Успіх реформування сфери освіти та її розвиток залежать від спільних зусиль та уміння усіх учасників досягати поставленої мети. Без координації дії та співпраці ні держава в цілому, ні окремо взятий регіон чи ОТГ не зможуть досягнути успіху. Якість та швидкість досягнення результату можна забезпечити за умови залучення бізнесу до фінансування проєктів, націлених на подальший розвиток усіх сфер освіти відповідно до потреб суспільства та світових тенденцій.

Одним із дієвих механізмів розвитку у сфері освіти є державно-приватне партнерство, так як в умовах обмеженості бюджетних коштів, а з огляду на зменшення видатків на освіту у Бюджеті на 2021 р., ситуація лише ускладнюється, якісне фінансування освіти можливо лише шляхом інтеграції державних і приватних фінансових ресурсів.

Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з представниками бізнес структур на умовах партнерства сьогодні є основою для досягнення стабільних темпів зростання економіки та розвитку бюджетної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти розвитку державно-приватного партнерства (далі – ДПП) у різних сферах економіки та життєдіяльності суспільства були предметом розгляду багатьох науковців.

Методологію, теорію та механізми розвитку ДПП окреслено у працях І. Брайловського, Дж. М. Кейнса, Ф. Ліста, А. Маршалла, Дж. С. Мілля, П. Самуельсона, А. Сміта та ін.; концептуальні основи розвитку ДПП у сфері професійної освіти України розглядав О. Бородієнко, у сфері реалізації культурної політики – І. Дубок, інші аспекти ДПП у сфері державного управління були предметами досліджень Н. Безбах, О. Берданової, О. Васильсої, С. Грищенко, А. Заскалкіна, П. Надолішнього, Т. Новаченко, С. Сімака та ін.

Хоча окремі аспекти ДПП були предметом розгляду різних галузей наук, на сьогодні залишається мало досліджуваним та слабо застосовуваним механізм ДПП у сфері загальної середньої освіти в Україні.

Мета статті – проаналізувати політику застосування механізму державно-приватного партнерства у сфері загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. З рівнем освіти у будь-якій країні пов'язані зростання економіки, скорочення бідності та соціальної нерівності. Зокрема країни мають багато причин акцентувати особливу увагу на середню освіту, оскільки ефективна середня освіта забезпечує критичну точку переходу у вищу освіту. З точки зору прав людини якісна освіта різних рівнів забезпечує кращі економічні та життєві результати [6]. Ці питання також є актуальними і для України, тому доцільно аналізувати, адаптувати та реалізовувати перевірені світові практики та досвід щодо вирішення проблем у сфері освіти та подолання освітньої кризи.

Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) є одним із механізмів управління освітою, забезпечення її розвитку, основою для співробітництва з приватним сектором економіки.

Так, Закон України “Про державно-приватне партнерство” визначає сферу освіти як достатньо привабливу сферу для реалізації проектів ДПП. ДПП може бути застосоване у сфері надання освітніх послуг [2].

Суб'єктами відносин ДПП є органи державної влади та приватні партнери.

Більшість міжнародних документів визначають поняття співпраці державного та приватного сектора як публічно-приватне партнерство (Public Private Partnership), що значно розширює коло суб'єктів відносин, у межах цього виду партнерства. А саме публічний сектор включає в себе не лише державні органи влади, а й органи місцевого самоврядування, громадські й волонтерські організації, різні ініціативні групи, медіа.

У ст. 9 Закону “Про державно-приватне партнерство” зазначаються можливі джерела фінансування проектів ДПП, які можуть охоплювати: кошти

державного та місцевих бюджетів, фінансові ресурси приватних партнерів, інші джерела не заборонені законодавством України [2].

Класифікацію проєктів ДПП проводять за різними критеріями:

- залежно від сфери їх застосування (освіта, наука, охорона здоров'я та ін.);
- за ознакою спрямування проєктів ДПП та відповідно до цього прав та обов'язків приватного партнера щодо об'єкта ДПП;
- за складом і кількістю учасників реалізації проєктів ДПП;
- за формою партнерства в межах проєкта ДПП;
- за рівнем (міжнародний, загальнодержавний, регіональний, місцевий) [5].

Найчастіше в управлінні застосування механізму ДПП відбувається у випадках, коли:

- для досягнення цілей реалізації публічної політики не можуть бути застосовані лише кошти державного чи місцевих бюджетів;
- залучення приватного сектору пришвидшить досягнення цілей та може бути виконано на якісно новому високому рівні;
- участь приватного сектору підвищить рівень якості надання послуг;
- відбувається впровадження інновацій у сфері застосування проєктів ДПП;
- існує можливість конкуренції між приватними партнерами, що у свою чергу мінімізує витрати держави / громади та забезпечить якість реалізації проєкту;
- приватний партнер має досвід з реалізації подібних проєктів.

Основними принципами співпраці влади та приватного партнера у межах застосування механізму ДПП є: законність, прозорість, відкритість, підзвітність, рівність.

За даними Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України станом на 01.01.2021 р. було укладено 192 договори державно-приватного партнерства (далі – ДПП), з яких реалізується лише 39 договорів (29 – концесійних договорів, 6 – договорів про спільну діяльність, 4 – інші договори) [1]. Проєкти ДПП у сфері освіти практично не реалізуються.

Навіть при наданні інформації щодо спрямованості проєктів, освіта не виділяється окремо, а відноситься до групи Інше. З цієї групи на сьогодні реалізуються лише 3 проєкти.

На противагу ситуації в Україні, в розвинутих країнах за кількістю реалізованих проєктів сфера освіти займає друге місце після транспорту. Як вже зазначалося, ДПП сприяє раціональному використанню бюджетних коштів, підвищенню якості освітніх послуг.

Державно-приватне партнерство у сфері освіти широко застосовується у світі і реалізується за різними моделями. Співпраця між державою та приватним сектором може реалізовуватися як у будівництві нових шкіл, так і в покращенні управління та удосконалення освітніх програм.

Участь приватного сектору в інфраструктурних проєктах передбачає фінансування, проектування, будівництво та експлуатацію з різним ступенем ризиків та відповідальності, але найпоширенішим типом договору про ДПП є побудова-експлуатація-передача (Build-Operate-Transfer – BOT) [7].

Відповідальність уряду полягає у наданні земельної ділянки, поки приватне підприємство проектує, будує та надалі управляє державною школою за контрактом на тривалий період часу, як правило до 25–30 років. Наприкінці цього концесійного періоду право власності на приміщення школи передається уряду. Оператору виплачується плата за управління згідно з попередньо встановленими стандартами ефективності.

Ця модель може бути придатною для дуже великих проєктів, приватний сектор яких не може повністю фінансувати їх. Такий тип ДПП широко застосовувався в таких розвинутих країнах, як Великобританія, США, Канада, але згодом був прийнятий деякими іншими країнами світу, що розвиваються (наприклад, Колумбією).

Зокрема у Канаді, провінція Нова Шотландія, використовувала модель ДПП для побудови 39 шкіл наприкінці 1990-х. Уряд співпрацював з приватним сектором, оскільки його фінансове становище було таким, що воно не могло дозволити собі побудувати велику кількість шкіл, особливо з огляду на своє

бажання оснастити нові школи сучасними технологіями. Школи були орендовані урядом на 20 років. Більшість цих контрактів закінчилися між 2017 і 2020 роками. Сьогодні приблизно 14 % квадратних метрів шкіл провінції знаходяться в школах державно-приватного партнерства. Уряд планував побудувати 55 шкіл, але кількість скоротилася, коли проєкт зіштовхнувся з різними політичними та іншими проблемами, включаючи перевитрати коштів, зумовлені проєктом “золочення” (тобто підвищення шкільних стандартів, дорогий вибір місця) та слабкого бюрократичного управління [8].

Бразилія ініціювала свою першу концесію у 2012 р. для фінансування, будівництва, оснащення та експлуатації 32 нових дошкільних закладів та п'яти початкових шкіл [0]. У звіті Світового банку за 2018 р. зазначається, що зокрема у штаті Пернамбук, Бразилії, уряд намагається влаштувати половину учнів штату у приватні школи, які фінансуються державою [10].

Ваучерна модель ДПП застосовувалася зокрема у Колумбії. У 1991 р. уряд Колумбії запустив велику ваучерну програму, яка мала надійні умови та обмеження: вона була цільовою, заснована на результатах навчання: ваучери були призначені за допомогою випадкової лотереї; учні з районів з низьким рівнем доходу, які навчалися в державних школах, але захотіли навчатися у приватній школі мали право на отримання ваучера; ваучери, як правило, не покривали повних витрат на навчання приватних шкіл-учасниць, і приватним школам дозволялося стягувати додаткову плату; учні продовжували отримувати допомогу від держави, лише якщо перейшли до наступного класу [8].

В Уганді уряд надав сотням приватних шкіл ресурси, які необхідні для задоволення попиту на середню освіту. Надання державних ресурсів сприяло покращенню якості приватних шкіл, і партнерство між державним і приватним секторами, ймовірно, виявилось корисною стратегією, тому що допомагає вирішити завдання залучити якомога більше дітей до навчання у школах за короткий проміжок часу [11].

Надаючи освітні послуги, за певних умов ДПП приватні заклади освіти реалізують державну політику у сфері освіти, наприклад, як у приватних школах Індії [12], однак в інших випадках, наприклад, як у ваучерних школах у США чи у пілотній Ліберійській школі партнерства, які мають державне фінансування, існує високий ступінь свободи в управлінні та формуванні власного освітнього середовища, про якість яких свідчать високі результати навчання учнів [10].

Програми будівництва шкіл і грошових трансфертів спрямовані на розширення доступу до освіти, вони є добре помітними інвестиціями, які можна контролювати. З іншого боку, інвестиції, спрямовані на підвищення кваліфікації вчителів чи покращення навчальної програми менш помітні і контролювати їх значно важче. Такі проблеми іноді створюють умови, у яких діяльність уряду спрямована саме на розширення доступу до освіти, аніж підвищення якості освіти та формування ефективної освітньої системи в цілому [10;13].

Важливим також для аналізу ДПП є досвід Єгипту. У стратегії бачення Єгипту на 2030 р. чітко зазначено, що уряд націлений на розширення ролі приватного та громадянського суспільства в освітньому процесі та його розвитку. Більше того, у 2016 р. центральний підрозділ ДПП у Міністерстві фінансів розпочав національний проєкт будівництва та експлуатації мовних шкіл у партнерстві з приватним сектором. Контракти, підписані в 2019 р., які складають перший етап цього проєкту, включають будівництво 910 навчальних кабінетів загальною вартістю 500 млн LE. Він надзвичайно недофінансований, перенаселений і не відповідає потребам ринку, тому не дивно, що політичні реформи зосереджуються на збільшенні участі приватного сектору та громад для доповнення зусиль держави у забезпеченні освіти [14].

Отже, уряди країн вдаються до застосування механізму ДПП у сфері освіти, коли ресурсів держави не вистачає для вирішення ключових проблем освітньої галузі, а підтримка приватних партнерів може зумовити вихід з освітньої кризи та покращення освітньої системи. Однак важливо зауважити,

що реалізація ДПП у загальній середній освіті, зокрема із залученням приватних інвесторів та шкіл має бути чітко регламентована, механізм має бути прозорим та зрозумілим завдяки сформованій такій нормативно-правовій базі, яка б забезпечила доступ до якісної освіти всіх дітей та забезпечила б умови для створення інновацій у сфері освіти.

У свою чергу успішна реалізація проєктів ДПП в Україні на місцевому рівні потребує врахування низки чинників, серед яких головними є обізнаність і політична воля місцевої влади до співпраці з бізнесом, поінформованість населення та готовність бізнесу до співпраці з громадянським суспільством, інституційна спроможність реалізації проєктів ДПП на місцевому рівні, урахування потреб населення конкретної території.

Аналізуючи сферу функціонування загальної середньої освіти в Україні зазначимо, що пошук різних способів фінансування закладів загальної середньої освіти, широке застосування в самих школах благодійних внесків та іншої благодійної допомоги, відображає необхідність розробки проєктів ДПП та показує реальну зацікавленість в них бізнес структур.

На сьогодні основними видами проєктів ДПП, які реалізуються у сфері загальної середньої освіти є такі, які направлені на забезпечення енергоефективності будівель, модернізації систем теплопостачання та її окремих складових, забезпечення меблями, комп'ютерною технікою та іншим обладнанням.

Серед обмежень, що заважають розвитку ДПП на регіональному рівні є брак професійних кадрів, які б могли очолити проєкт партнерства та забезпечити його повноцінну реалізацію.

Для подолання цієї проблеми є потреба в організації на регіональному рівні навчально-інформаційної компанії у вигляді презентацій, тренінгів, круглих столів, короткотермінових семінарів з питань створення нової організаційної структури (Центру управління проєктами ДПП) на рівні місцевого самоврядування, які б відповідали за розвиток ДПП у сфері освіти та надавали усіляку підтримку щодо управління та реалізації проєктів ДПП в регіоні.

Така структура як Центр управління проектами ДПП могла б виступити єдиним координаційним органом для представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, бізнес структур, метою діяльності якої буде взаємодія та оптимізація ресурсів учасників ДПП для реалізації важливих для економіки регіону проектів.

Основними функціями таких Центрив мають бути аналіз, планування, експертна оцінка, розробка нормативних актів на регіональному рівні, розробка умов, урахування ризиків, варіантів об'єднання ресурсів для учасників ДПП, інформаційний супровід.

В економічних умовах сьогодення України розвиток ДПП повинен здійснюватись через постійний пошук механізмів і засобів такого розвитку. Тільки на цій основі є можливість забезпечити високу ефективність системи ДПП в цілому по країні.

Для комплексного стійкого розвитку при реалізації проектів ДПП необхідно розробити концепцію розвитку державно-приватного партнерства у сфері освіти на регіональному рівні.

ДПП у сфері освіти необхідно розвивати для вирішення наступних завдань:

- залучення коштів приватного великого і малого бізнесу для фінансування сфери освіти;
- ефективне використання фінансових ресурсів: державних, комунальних, приватних;
- створення інноваційної інфраструктури освітньої сфери: розширення мережі установ, які впроваджують інноваційні програми; проведення конкурсів для впровадження інноваційних проектів в установах сфери освіти; проведення наукових, науково-практичних конференцій, симпозіумів, семінарів;
- підвищення іміджу освітніх установ та якості послуг, які ними надаються: підвищення привабливості освітньої установи як для того, хто навчається, так і для колективу закладу; розширення переліку освітніх послуг, що пропонуються.

Проте варто зазначити, що майже відсутня практика застосування механізму ДПП у сфері загальної середньої освіти є результатом недосконалої законодавчої та методологічної бази у сфері ДПП, у сфері корупційного законодавства, наявності тіньової складової бізнесу та економіки, відсутності відповідних контролюючих органів та інститутів розвитку й управління діяльністю ДПП на регіональному рівні, відсутність стимулюючого органу, який мав би нести відповідальність за заохочення до партнерства та створення нових проєктів.

У цілому необхідно забезпечити внесення державно-приватного партнерства в систему планування на державному та місцевому рівнях.

Удосконалення механізмів фінансування проєктів ДПП має передбачати підвищення ефективності використання бюджетних коштів, активізацію залучення інститутів розвитку до проєктів ДПП, розширення інструментарію довгострокового проєктного фінансування тощо. Контракти з державним або комунальним органом для приватного підприємця, крім престижу, гарантують йому стійкий ринок і дохід, а також можливі пільги і преференції.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, можна стверджувати, що державно-приватне партнерство має перспективу стати одним із ключових механізмів реалізації ефективної політики у сфері освіти. Методи ДПП у сфері освіти в Україні з залученням коштів державного та місцевих бюджетів, коштів суб'єктів господарювання в подальшому будуть грати значну роль у підвищенні ефективності впровадження освітніх проєктів, особливо на регіональному рівні. Тому існує необхідність розробки концепції розвитку ДПП у сфері освіти на регіональному рівні, в якій виділяються завдання розвитку ДПП та пропонуються напрямки та методи такого розвитку. Розробка концепції дозволить збільшити зацікавленість місцевих органів влади та приватного бізнесу в реалізації освітніх проєктів, що приведе до збільшення кількості та ефективності таких проєктів.

У той же час на регіональному рівні існує суттєвий брак фінансових ресурсів для забезпечення населення якірними послугами сфери освіти.

У подальшому планується дослідження нормативно-правового забезпечення взаємодії держави і громадянського суспільства у сфері освіти.

Список використаних джерел

1. Стан здійснення державно-приватного-партнерства в Україні станом на 29.01.2021 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini&isSpecial=true> (дата звернення: 27.04.2021).
2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. Дата оновлення: 25.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 27.04.2021).
3. Грищенко С. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства : практ. посіб. для органів місцевої влади та бізнесу. Київ : ФОП Москаленко О.М., 2011. 140 с.
4. Публічно-приватне партнерство закладів професійної освіти : практ. посіб. / за заг. ред. О. В. Бородієнко. Київ, 2020. 219 с.
5. Вінник О. М. Технології державно-приватного партнерства (правові аспекти). URL: <https://dse.org.ua/archive/17/12.pdf> (дата звернення: 28.04.2021).
6. Monazza Aslam, Shenila Rawal. Public-Private Partnerships and Private Actors in Secondary Education in Sub-Saharan Africa. (2018). *Background Paper for the Mastercard Foundation report, Secondary Education in Africa: Preparing Youth for the Future of Work*. Oxford University and University of Bristol. URL: <https://mastercardfdn.org/wp-content/uploads/2019/07/Public-Private-Partnerships-FINAL-1.pdf> (дата звернення: 28.04.2021).
7. Savvides, D. (2016). The Conceptualisation of a Build – Operate – Transfer (BOT) Project. *European Procurement & Public Private Partnership Law Review*, 11(2), 130-141. Retrieved June 8, 2021, from URL: <https://www.jstor.org/stable/26643501> (дата звернення: 28.04.2021).
8. UNICEF (2018). Public-private partnership in early childhood education: international experience and lessons for Uzbekistan document for discussion. URL: https://www.unicef.org/uzbekistan/media/3731/file/PPP%20for%20ECCE_Eng.pdf (дата звернення: 28.04.2021).
9. Aslam, M.; Rawal, S.; Saeed, S. (2017). Public-Private Partnerships in Education in Developing Countries: A Rigorous Review of the Evidence. Ark Education Partnerships Group. URL: http://arkonline.org/sites/default/files/ArkEPG_PPP_report.pdf (дата звернення: 28.04.2021).

10. World Bank. (2018). World Development Report 2018: LEARNING to Realize Education's Promise. URL: <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018#>(дата звернення: 28.04.2021).

11. Barrera-Osorio, Felipe; de Galbert, Pierre; Habyarimana, James; Sabarwal, Shwetlena. 2016. Impact of Public-Private Partnerships on Private School Performance : Evidence from a Randomized Controlled Trial in Uganda. *Policy Research Working Paper; No. 7905*. World Bank, Washington,DC. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25804> (дата звернення: 28.04.2021).

12. Kingdon, G. G. (2017). The emptying of public schools and growth of private schools in India. *Budget Private*, P. 12.

13. Harding, R., & Stasavage, D. (2014). What democracy does (and doesn't do) for basic services: School fees, school inputs, and African elections. *The Journal of Politics*, 76(1), 229–245.

14. Helmy, R., Khourshed, N., Wahba, M., & Bary, A. A. E. (2020). Exploring Critical Success Factors for Public Private Partnership Case Study: The Educational Sector in Egypt. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6(4), 142.

References

1. Stan zdijsnennia derzhavno-pryvatnoho-partnerstva v Ukraini stanom na 29.01.2021 roku. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini&isSpecial=true> [in Ukrainian].

2. Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo : Zakon Ukrainy vid 01.07.2010 r. № 2404-VI. Data onovlennia: 25.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

3. Hryshenko, S. (2011) *Pidhotovka ta realizatsiia proektiv publichno-pryvatnoho partnerstva : praktychnyj posibnyk dlia orhaniv mistsevoi vlady ta biznesu* [Preparation and implementation of public-private partnership projects: a practical guide for local governments and businesses]. Kyiv [in Ukrainian].

4. *Publichno-pryvatne partnerstvo zakladiv profesijnoi osvity: praktychnyj posibnyk* [Public-private partnership of vocational education institutions: a practical guide]. O. V. Borodiienko (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].

5. Vinnyk, O.M. (2012). *Tekhnologii derzhavno-pryvatnoho partnerstva (pravovi aspekty)* [Public-private partnership technologies (law aspects)]. URL: <https://dse.org.ua/archive/17/12.pdf> [in Ukrainian].

6. Monazza Aslam, Shenila Rawal. Public-Private Partnerships and Private Actors in Secondary Education in Sub-Saharan Africa. (2018). *Background Paper for the Mastercard Foundation report, Secondary Education in Africa: Preparing Youth for the Future of Work*.

Oxford University and University of Bristol. URL: <https://mastercardfdn.org/wp-content/uploads/2019/07/Public-Private-Partnerships-FINAL-1.pdf>.

7. Savvides, D. (2016). The Conceptualisation of a Build – Operate – Transfer (BOT) Project. *European Procurement & Public Private Partnership Law Review*, 11(2), 130–141. Retrieved June 8, 2021. URL: <https://www.jstor.org/stable/26643501>.

8. UNICEF (2018). Public-private partnership in early childhood education: international experience and lessons for Uzbekistan document for discussion. URL: https://www.unicef.org/uzbekistan/media/3731/file/PPP%20for%20ECCE_Eng.pdf.

9. Aslam, M.; Rawal, S.; Saeed, S. (2017). Public-Private Partnerships in Education in Developing Countries: A Rigorous Review of the Evidence. Ark Education Partnerships Group. URL: http://arkonline.org/sites/default/files/ArkEPG_PPP_report.pdf.

10. World Bank. (2018). World Development Report 2018: LEARNING to Realize Education's Promise. URL: <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018#>.

11. Barrera-Osorio, Felipe; de Galbert, Pierre; Habyarimana, James; Sabarwal, Shwetlena. (2016). Impact of Public-Private Partnerships on Private School Performance: Evidence from a Randomized Controlled Trial in Uganda. *Policy Research Working Paper; No. 7905*. World Bank, Washington, DC. URL : <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25804>.

12. Kingdon, G.G. (2017). The emptying of public schools and growth of private schools in India. *Budget Private*, P. 12.

13. Harding, R., & Stasavage, D. (2014). What democracy does (and doesn't do) for basic services: School fees, school inputs, and African elections. *The Journal of Politics*, 76(1), 229–245.

14. Helmy, R., Khourshed, N., Wahba, M., & Bary, A. A. E. (2020). Exploring Critical Success Factors for Public Private Partnership Case Study: The Educational Sector in Egypt. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6(4), 142.

Nesterenko H. P.,

PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Policy,

NAPA, Kyiv

ORCID 0000-0002-1106-3790;

Domina I. O.,

Postgraduate Student of Social and Humanitarian Policy Department,

NAPA, Kyiv

ORCID 0000-0002-5139-2759;

Kladko Yu. O.,

Master of Public Administration, Chief Specialist of the Sector for Work with Citizens' Appeals of the Cherkasy Regional State Administration, Cherkasy
ORCID 0000-0002-8923-7586;

Shymko O. R.,

Postgraduate Student of Social and Humanitarian Policy Department, NAPA, Kyiv
ORCID 0000-0003-1661-2776

**Public-private partnership as a mechanism for managing general secondary education:
current status and foreign experience**

The article analyzes the application of the public-private partnership mechanism (hereinafter referred to as PPP) in the field of general secondary education in Ukraine. High-quality education at different levels ensures economic development. This is relevant both for developed countries and for Ukraine, so it is advisable to analyze, adapt and implement proven world practices to solve problems in the field of general secondary education and overcome the educational crisis.

The analysis of the law regulating PPP issues in Ukraine is carried out, the classification of PPP projects, the basic principles of cooperation between the authorities and the private partner within the framework of the PPP mechanism are outlined.

Analysis of foreign experience in the application of the PPP in the general secondary education management of developing countries. It is noted that governments resort to the PPP mechanism in the field of education, when state resources are not enough to solve key problems in the education sector, and the support of private partners can lead to overcoming the educational crisis and improving the education system.

It is established that the successful implementation of PPP projects in Ukraine at the local level requires consideration of a number of factors, including the awareness and political will of local authorities to cooperate with business, public awareness and willingness to cooperate with civil society, institutional capacity to implement PPP projects at the local levels, taking into account the needs of the population of a particular area.

It is emphasized on the need to improve the mechanisms of financing PPP projects, to intensify the involvement of civil society institutions in PPP projects and to expand the tools of long-term project financing, etc.

It is determined that the use of the PPP mechanism in the field of education in the future will play a significant role in improving the effectiveness of the implementation of educational projects, especially at the regional level.

In order to succeed in PPP development in the field of education at the regional level the eponymous concept should be worked out and be formulated in details, which will increase the interest of local authorities and private business in the implementation of educational projects, which will lead to an increase in quantity amount and efficiency of such projects.

Keywords: public-private partnership; general secondary education; management of general secondary education; projects.

